

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cîsnădiei 3.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsicani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Aprilie v. 1888

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile rămân și pentru actualul format tot cele de până acum și sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie, cât și în România prin mandate postale (Posta-utalvány — Post-Annoisung.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual pre lungă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonatori vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Situatiunea României.

I.

Ioan Brătianu, pe care noi Români din Ardeal ne-am deprins a-l considera drept cel mai autorizat reprezentant al ideii naționale române, s'a retras, ear' succesiunea lui a primit-o un cabinet „junimist“, constituit sub președința lui Teodor Rosetti Solescu.

De ce s'a retras Ioan Brătianu și de ce noul guvern e „junimist“ și constituit sub președința lui Teodor Rosetti?

E departe de noi gândul de a răspunde la întrebarea aceasta, pe care mai ales aici în Ardeal oamenii și-o pun cu multă insistență; voim, din contră, să arătăm, că abia mai târziu vor pute să ese la iveală adevăratele cause ale crizei generale, prin care trece statul român, și că sunt rēu chibzuite răspunsurile, care au fost puse în circulațiune.

Dacă am pune temeiul pe cele dișe de cele mai multe diare din Austro-Ungaria, ar trebui să credem, că Ioan Brătianu a fost răsturnat de Ru-

sia. S'a vorbit în timpul din urmă foarte mult de uneltirile rusești, de rublele rusești, de intrigile ambasadorului ruseșc Hitrovo, de partidul ruseșc din România, ba s'a susținut până chiar și absurditatea, că actualul guvern reprezintă curentul ruseșc din România.

După informațiunile, pe care le avem din cele mai bune izvoare, au fost și sunt în România uneltiri rusești, au circulat și circulează rublele rusești, a făcut și face ambasadorul Hitrovo intrigă, dar' un partid ruseșc nu există încă în România.

Sunt în România câțiva oameni politici preocupați în favorul Rusiei, sunt, ca pretutindenea, oameni, care, fie orbiți de presiune, fie mânăți de setea de câștig, s'au făcut unelte rusești; acești oameni însă nici nu constituiesc un partid, nici nu au înfruntare în viața comună a României. Oamenii cu greutate, care se află în opozițiune, cum sunt Mihail Cogălniceanu, Dimitrie Brătianu, Lascar Catargiu, G. Vernescu, Nicolae Ionescu și alții de sama acestora nu sunt accesibili pentru înfruntare străină, nu în deosebi pentru cea rusească.

Adevărul e numai, că ei combat politica de alipire către puterile apusene, și cel mai puternic argument al lor este luat din sentimentul comun al poporului român.

În nise timpuri ca cele de astăzi România are trebuința de un guvern tare, și câtă vreme noi Români din țerile coroanei ungare suferim, dincolo, preste Carpați, e slab ori-și-ce guvern, care susține politica de alipire către puterile apusene, între care cea mai apropiată e monarhia austro-ungară. Căci suferințele noastre sunt suferințele poporului român, și nu este cu puțință ca frații nostri de preste Carpați să facă din toată inima cauză comună cu asupritorii nostri.

Așa dișe aceia dintre fruntașii politici ai României, care au combătut până ieri alaltăieri politica externă preconisată de Ioan Brătianu — poate fără-ca să o cunoască în deajuns.

Așa dișe și cei-ce n'au combătut nici odată politica aceasta, ci pot cu oare-care drept să ceară a fi puși între inițiatorii ei, adevă actualii membri ai cabinetului din Bucuresci.

Încă la anul 1880, adevă mai înainte de a se fi inaugurat în mod oficial actuala politică externă a României, dl Titu Maiorescu a publicat în înțelegere cu amicii sei politici, astăzi ministri, în „Deutsche Revue“ din Lipsa (numărul dela 1 Ianuarie 1881) un articol asupra situațiunii politice a României.

În acest articol, în care este desfășurată politica de alipire către puterile apusene și susținută cu toată căldura, dl Titu Maiorescu, un om, care scie totdeauna de vrea să dișă, vorbește foarte mult despre Austria, nu face însă nici o singură dată amintire despre Austro-Ungaria. Ear' aceasta de sigur nu pentru-că n'ar fi sciut, că există și un stat ungar, nici pentru-că ar fi desconsiderat acest stat, ci pentru-că ținând samă de sentimentul public al Românilor avea convingerea, că statul ungar, așa cum era atunci și mai e încă și astăzi condus, face preste puțință o alipire sinceră și durabilă a României către puterile apusene.

Vederea expuse mai sus, — dișe actualul ministru în încheierea articolului seu, — a căroră consecuență firească e înclinarea României spre sfera de putere a Austriei, sunt împărțite de un mare număr de oameni politici români. Ele reasumă îndeosebi convingerile multor membri conducători din partidul junilor conservatori.

Fiind dat prin aceasta terenul înfruntării austro-germane asupra Românilor, trebuie să se înceapă cu firmitate exploatarea lui în favorul Austriei întocmai ca și în al României. Căci de o parte Rusia este în *orientalibus* un agitator ca mult mai îndemânat ca Austria și scie îndeosebi să producă printre Români aparențele intereselor „naționale“ contra Austriei, ear' de altă parte nici politica nesocotită a Ungurilor față cu *Români austriaci* nu e de astfel, ca să ajute o conlucrare cu deosebire binevoitoare a României libere cu Austria.

Mai deslușit nu poate să se pronunțe un om politic, care e deprins a-și măsura vorbele.

Și în adevăr numai un om cu autoritate și cu popularitatea covârșitoare a lui Ioan Brătianu putea în România să inaugureze și să susțină chiar și în fața asupririlor, pe care le suferim noi, timp de mai mulți ani politica de alipire către puterile apusene.

E lucru firesc, că Rusia, ca „agitator îndemânat în *orientalibus*“, a profitat de situațiunea grea, pe care Ioan

Brătianu și-a creat-o față cu țeara, și a putut să profite cu atât mai virtos, cu cât opozițiunea română, care nu era și nici că putea să fie bine informată în ceea-ce privește politica externă a țerii, se temea ca nu cumva Ioan Brătianu nu a fost răsturnat de Rusia ori de un partid ruseșc, ci s'a retras pentru motive deocamdată necunoscute, trecând conducerea afacerilor nu la aderenții Rusiei, nici la oamenii, care combătuseră politica externă inaugurată de dînsul, ci la nise oameni, care încă de mult au luat în fața țerii și în fața Europei angajamentul de a susține politica de alipire către puterile apusene.

Trebue să mai treacă oare-care timp până-ce va eși la iveală, dacă temerea aceasta era ori nu întemeiată. Deocamdată e sigur numai, că Ioan Brătianu nu a fost răsturnat de Rusia ori de un partid ruseșc, ci s'a retras pentru motive deocamdată necunoscute, trecând conducerea afacerilor nu la aderenții Rusiei, nici la oamenii, care combătuseră politica externă inaugurată de dînsul, ci la nise oameni, care încă de mult au luat în fața țerii și în fața Europei angajamentul de a susține politica de alipire către puterile apusene.

Chiar mai puțin adevărat este, că Ioan Brătianu a fost răsturnat de cei câțiva oameni, care au compromis prin gălăgia făcută prin diare, în cameră, în întruniri și în cele din urmă chiar și pe uliță atât țeara lor, cât și numele cel bun al neamului nostru.

Statul român e cu mult mai bine încheiat decât ca guvernele lui să poată fi răsturnate prin nise mișcări produse de ștengari răsfățați, care, la urma urmelor, sunt mai mult ridicole decât primejdioase și nu lasă în inimile mării mulțimi compuse de oameni cu minte decât un sentiment de disgust trecător față cu viața publică.

Dar' despre aceasta ne rezervăm a vorbi mai deslușit.

Crisa Bismarck-iană.

Dintre toate crizele ministeriale, câte s'au ivit în timpul din urmă, nici una n'are însemnătatea și importanța, pe care o are crisa Bismarck-iană. Și dacă crisa aceasta se va rezolva întru adevăr cu retragerea cancelarului german, situațiunea europeană are să se schimbe cu desevîrșire și din acută ce este poate să devină și mai acută. Telegrama noastră de alaltăieri a însemnat cauzele crizei din cestiune și în următoarele vom reproduce detaliurile respective așa cum le aflăm în foile străine.

Correspondentului diarului „Die Presse“ i-se împărășesc din Berlin din isvor demn de creșut:

La 31 Martie s'a prezentat principele de Bismarck la împărat, spre a-i face raport, și a aflat dela acesta, că căsătoria ce s'a planuit deja mai de mult între principesa Victoria și prințul Alexandru de Battenberg are să se realizeze în cel mai apropiat timp. Principele Bismarck a ridicat numai decât toate acele îngrijiri, pe care el, în calitate de conducător al politicei externe a Germaniei, se țiinea de dator a le exprima. Împăratul a descoperit acum principelui, că încredințarea ar fi cea mai ardeătoare dorință a împărătesei, după ceea-ce principele s'a rugat a fi primit de împărăteasa. Această primire s'a și acordat numai decât și Bismarck și-a desvoltat înaintea împărătesei, în prezența împăratului, motivele sale în contra proiectului de căsătorie. Împărăteasa însă din aceste motive nu și-a putut câștiga convingerea, că căsătoria ar fi nerealisabilă și s'a exprimat fără rezervă în acest înțeles. Cancelarul a răspuns, că el nu poate renunța la vederile sale și la contradicțiunea sa, și că, la cas dacă împărăteasa persistă pre lungă fidițare, el își va da demisia. Crisa există deci dela 31 Martie. În ziua următoare, la 1 Aprilie a fost dișua născerii a principelui de Bismarck și dișua principelui moștenitor a ținut toastul cunoscut. În vreme-ce principele moștenitor a toastat pentru Bismarck, acesta și-a anunțat deja demisia. La 2 și 3 Aprilie Bismarck a fost din nou în Charlottenburg spre a face raport, dar' fidițarea n'a format obiect de discuțiune, nevindându-se nici un privilegiu spre aceasta.

La 4 Aprilie i-s'a făcut principelui împărășirea, că în afacerea aceasta s'a făcut un pas mai departe, și că sosirea prințului de Battenberg ar fi iminentă. Din acest moment crisa a devenit acută. Principele de Bismarck a descoperit numai decât regeli, că el persistă prelungă punctul seu de plecare, că în sosirea prințului de Battenberg privește primul pas pentru fidițare și că el își va da demisia în aceeași di, când se va fi hotărât călătoria prințului de Battenberg. Aceasta declarare a repetat-o principele de Bismarck în 5 a. l. c. după ameași într-o convorbire mai lungă cu împărăteasa, fără de a-i fi succes să abată pe împărăteasa dela planul ei. Cu toate aceste într-o privință principele a rămas învingător: Călătoria prințului de Battenberg la Berlin s'a amânât deocamdată, și astfel până una altă s'a înlăturat și motivul extern al demisionării. Negociațiile între împărăteasa și Bismarck se continuă, dar' nici într-o parte nu se simte aplecare de a ceda. Astfel a di nu se poate spune, că crisa e înlăturată, dar' nici aceea, că demisionarea se va realiza. În cercuri bine

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Noi tustrei pentr'un caș, c'asa-i bine.

— Poveste. —

De

Silvestru Moldovan.

A fost odată ca nici odată; a fost odată, ca'n poveste, un om, care avea trei feciori. Omul ăsta era sărac, sărac lipit pământului. De nici ce să îmbrace n'avea de-a dai Doamne, decum să mai aibă și altă agonisală pre lungă casă. Cei trei feciori ai omului, vedând că sărăcia este legată de ei din nascere, se sfătuiesc ei laolaltă să plece fiecare în lume, în cătro îi va milui Domnul Dumneșeu și să se bage slugi, ca din slugit să-și adune câte ceva și așa să mai scurte din sărăcie.

Plecă la drum ca a di feciorul cel mai mare și merse el, tot merse înainte, până-ce sosi într'un codru sălbatec și mare, de gândiai că Dumneșeu a uitat să-i mai facă capăt și hotare.

Aici numai ce se întâlnește pe drum cu un domn, care venia într'un hinteu cu patru cai. Domnul îndată ce-l zărește, se oprește cu hinteul în loc și-l întreabă, că unde merge și ce treabă are?

Feciorul îi răspunde:

— Am plecat domnule în lume, ca să mă bag slugă unde voi pute, că acasă sântem tare săraci și aș vrē să-mi agonisesc ceva cu slugitul.

— De bun om ai dat, voinice, îi grăi domnul, că eu chiar de o slugă ca tine am lipsă. De aceea eu te sfătuiesc să intri în slujbă la mine, că-ți dau pe an simbrie de o sută de zloți și alt lucru nu vei ave, numai cât va ți ne anul tu cătră nime în lume să nu diți alte vorbe, decât acestea: „noi tustrei“, La anul apoi să vii tot în locul acesta, ca să dai față cu mine.

Feciorul stătă pe gânduri ce stătă, dar' ce să facă? se învoi cu dișa domnului, că, mē rog, omul sărac la multe trebuie să se plece în lumea asta și apoi o sută de zloți încă nu-s bani de lăpădat eacă num'asa. Domnul îi dădu suta și feciorul se întoarse acasă. Tatăl seu și frații îl întrebară, că unde a fost și cine i-a dat suta, dar' el numai atăta grăia: „noi tustrei“. Altă vorbă nu puteai scoate din el, măcar se fii perit.

A doua di plecă la drum fratele cel de mijloc. El merse, tot merse înainte pe drum până-ce sosi și el în codrul cel sălbatec și mare, de gândiai că-i fără de margini. Aici se întâlni cu un domn, care venia într'un hinteu cu patru cai, ca patru bălauri. Era, mē rog, același domn, la care se băgase slugă feciorul cel mai mare. Domnul cum îl zărește își și oprește hinteul în loc și îl întreabă cu deadinsul, că unde merge și ce caută?

Feciorul îi răspunde:

— Am plecat, domnule, în lume, ca să mă bag la cineva slugă, că acasă sântem

săraci, săraci de tot și vreau să-mi câștig și eu ceva simbrie, ca omul sărac.

— De bun om ai dat, voinice, în calea ta, îi grăi domnul, că de mult tot caut o slugă ca tine. Eu te dau țișuiesc să te bagi la mine slugă, că îți dau o sută de zloți simbrie pe un an și nici un lucru nu vei ave, numai cât va ți ne anul, ori cine te va întreba ori va vorbi cu tine, tu numai atăta să grăiesc: „pentr'un caș“, ear' la anul să vii aici, în locul acesta, ca să ne întâlnim.

Feciorul se gândi ce să gândi, dar' ce să facă? se învoi cu dișele domnului, că mē rog, lumea bine grăește, că „sărăcia e mare doamnă“ și omul sărac de multe-ori trebuie să-și plece capul dinaintea ei. Domnul îi dădu suta și feciorul se întoarse cu ea acasă, dar' din ciasul acela nime nu se mai putea înțeleg cu el, că el cătră ori-și-cine în lumea asta, măcar împăratul să fi vorbit cu el, numai atăta grăia: „pentr'un caș“. Alte vorbe nici cu cleștele nu-i puteai scoate din gură.

A treia di plecă la drum fratele cel mai mic. El merse, tot merse înainte, până-ce se infundă și el în codrul cel mare, de gândiai, că-i fără de margini. Aici se întâlnește cu un domn mare, care venia într'un hinteu cu patru cai aprigi, de ți-se părea că tot foc dau afară pe nări. Era, mē rog, tot domnul acela, care băgase slugi pe cei doi frați mai mari; bagsamă era chiar făcătura, de la toți frații le eșia înainte domnul acela. Destul, mē rog, că domnul, cum zărește pe fecior, își oprește bălaurii de

ca și hinteul și-l întreabă, că unde a plecat și ce vooeste?

Feciorul îi răspunde:

— Am pornit în lume, domnule, ca să mă bag slugă, că acasă sântem săraci, de nici ce îmbraca n'aveam de-a dai Doamne și vreau să-mi câștig ceva cu slugitul.

— De bun om ai dat, voinice, îi grăi domnul, ca și celorlalți frați, că eu tocmai caut o slugă ca tine. Eu îți dau sfatul să te bagi slugă la mine, că îți dau pe an o sută de zloți simbrie și nu vei ave altă slujbă, numai cât va fi anul, ori-și-cine va vrē să vorbească cu tine, tu numai vorbește ăstea să le diți: „c'asa-i bine“, altoeva nimic să nu cutezi a grăi. Apoi la anul să vii la locul acesta, ca să dai față cu mine.

Feciorul, ca și frații sei mai mari, stătă ce stătă pe gânduri, și se învoi cu slujba la domn. Domnul îi dădu suta, ear' el se întoarse acasă și ori-cine voia să înceapă vorbă cu el, el numai vorbele sale le grăia: „c'asa-i bine“. Atăta dișea și mai mult ba, era ca și un mut.

Așa trecu o di ca a di, și alta ca ieri și anul era pe gătate, că, mē rog, trebuie să vă spun, ca să sciți, că pe vremile acele anul era numai de trei dișe, și se găta mai curând ca acum. Cei trei frați plecară spre codrul cel mare și sălbatec, ca să de față cu domnul, după-cum le-a fost porunca. Dar' eată mă-re, că tocmai unde era locul de întâlnire, dădură de un om mort într-o lature de drum, pe care

il vor fi cōpus te miri ce hoți în pustieșagul cel de codru. Cei trei frați n'apucară bine să se apropie de mort, când eată, că se și ivesc, ca din pământ, patru gendarmi, cu pușci și săbii, cum sânt gendarmii. Gendarmii cum îi zăreșc, îi și iau la întrebări. Întreabă pe fratele cel mai mare:

— Cine a omorit pe omul ăsta?

— „Noi tustrei“, vorba lui.

Întreabă pe cel de mijloc:

— Pentru-ce l-ai omorit?

— „Pentru'un caș“.

Întreabă pe cel mai mic:

— De ce ați făcut nelegiuirea asta?

— „C'asa-i bine“.

Gendarmii, cum le este treaba, se apucă și 'mi-ți-i leagă pe bieții de frați și haid' cu ei în temniță și la judecată. Judecătorii îi iau din nou la întrebare. Întreabă pe fratele cel mai mare:

— Cine a omorit pe omul acela în codru?

— „Noi tustrei“.

Întreabă pe cel de mijloc:

— Pentru-ce l-ai omorit?

— „Pentru'un caș“.

Întreabă pe cel mai mic:

— De ce l-ați omorit?

— „C'asa-i bine“.

Atăta grăiau și mai mult nu și așa cei trei frați fură judecați și moară în furci. Sosi dișua osândei și la locul de perđare se adună lume multă, cum fac oamenii când au ceva de vedit. Dar' las' că aici au și avut ce să

informate se crede, că se va face un aranjament; cum, nimeni nu o știe încă. Împărăteasa intră atâta s'a familiarizat cu ideea, de a-și mărita fata după Battenbergul, și tenacitatea ei, când se hotărăse odată, atât e de mare, că în aceasta privință dela ea nu se poate aștepta nici o cesiune, cel mult o amânare, — dar' de aceea, că Bismarck se renunțe la opunerea sa, încă nu poate fi vorba. Pentru el nu se tractează numai de urmările politice ale acestui pas, ci și de partea principială a cestiunii. El nu voește să lase nimica din tradițiile politice sale, și opoziția în contra prințului Battenberg se ține de aceste tradiții. Sub împăratul Wilhelm planul de încredințare a fost pus de rețepite ori la ordine, dar' s'a zădărnicit totdeauna în urma opoziției lui Bismarck. Dacă acest „Veto“ ar fi acum fără efect, cancelarul ar admite, că nu mai există politică tradițională de a lui Bismarck și prin aceasta ar fi dispărut posibilitatea, de a conduce și mai departe afacerile. Împăratul însuși păstrează în aceasta afacere o atitudine pasivă. El nu voește să împedecă fericirea ficei sale, dar' nu voește la nici o întemplantare să offenseze sentimentele politice ale principelui de Bismarck. El a concredut negocierile împărătesei.

Cercurile bine informate nu cred la rezolvarea grabnică a conflictului, se vorbește de declarații de ale lui Bismarck, care nu mai lasă nici o îndoială despre hotărârea lui firmă de a persista pînă la punctul său de plecare. El s'a declarat față cu persoanele ce-l încungură: „Dacă se va efectua fidițarea, eu nici un cîș nu mai rămân ministru“.

Foile provinciale inspirate împărătesc, că la o eventuală repășire a cancelarului imperiului e a se aștepta și demisionarea conțelului Herbert Bismarck.

În unele cercuri mai intime se vorbește deja și de succesul principelui de Bismarck, numind pe locoțitorul Hohenlohe drept fiitor cancelar al imperiului.

Diarulul „Fremdenblatt“ i-se împărtășește din Berlin cu data de 7 Aprilie n.: Pentru situație este foarte caracteristic următorul episod ce se povestese pe aici: Când imediat după schimbarea de tron, principele de Bismarck s'a prezentat la împăratul spre a face raport, împărăteasa, care dela boala soțului ei încoace a stat totdeauna lîngă dînsul, era și ea de față. Cancelarul imperiului i-a bătut la ochi prezența împărătesei, dar' n'a vorbit nimic și i-a făcut raportul. Când s'a prezentat însă a doua oară în Charlottenburg și împărăteasa se aflase eră în biroul împăratului, cancelarul a hesitat a-și începe raportul, și după ce împăratul l'a întrebat, de ce nu începe? a răspuns franc, că ele neobișnuit, ca împăratul să nu fie singur când îi face raport, și că el în prezența împărătesei nu poate raporta. Împărăteasa părăsi apoi biroul împăratului și nici nu a mai asistat de aci înainte la prezentările lui Bismarck.

În Petersburg se ține, că faimele despre repășirea lui Bismarck sînt manevre de ale cancelarului pentru mascarea unor planuri noi. Foile spun, că chiar și încredințarea Battenbergului nu ar pute sdruncina în-

vață. Că, mă rog, ce gîndiți dumnia-voastră, că tot lucru ăsta a fost lucru curat? Nu, că eată numai, că pe când erau se fie spânzurați frații fără un pic de vină, se ivesce, ca din senin un domn într'un hintou cu patru cai, ca patru bălauri; era stăpînul feciorilor. El încă de departe strigă:

— Ce vreți să faceți cu feciorii ăștia, că ei sînt slugile mele?

Judecătorii îi spun că în cutare pădure au omorît un om și ei toți au mărturisit aceasta și de aceea sînt duși la perjure.

Domnul atunci rise una cu hohot, de toți se cutremurără și grăi:

— Feciorii ăștia sînt nevinovați; pe omul acela din pădure eu l'am omorît și l'am scos în calea lor, căci gîndiam că nu-și vor fiine vorba și atunci sufletele lor erau ale mele, dar' așa au scăpat.

Dicînd vorbele aceste perli în vîzduh ca o nălucă, cu cai și cu hintou cu tot, de gîndiai, că de când e lumea n'a fost acolo de față. A fost, mă rog, tocmai necuratul, în chip de domn cu hintou, sălășluis'ar în petri și bolovani.

Cei trei frați nevinovați au scăpat și de furci și de cursa necuratului, că, mă rog, nici necuratul n'are putere asupra omului, dacă își ține vorba dată și fagăduială. Și așa, din poveste nu mai este.

Turda, Ianuarie 1888.

crederea Rusiei în iubirea de pace a împăratului Frideric. Battenbergul ar fi acum pentru Rusia indiferent. „Novoie Vremia“ simpatizează chiar cu proiectul de căsătorie.

Pot să fie în sfîrșit și alte motive, care îndeamnă pe Bismarck a se retrage; dar' în general se vede, că criza va rămîne pendentă, pînă-ce nu se va rezolva afacerea cu căsătoria princesei Victoria.

Comassările.

De sub Podgoria Aradului 1888

Prețioasele îndrumări ce dl avocat Anania Moldovan a dat în cestiunea comassărilor au fost primite cu mare mulțumire de cătră toți aceia, care se interesează de soartea materială a poporului român și în deosebi de cătră cărturarii dela țeară.

Cestiunea comassărilor este o cestiune, asupra căreia noi Românii sîntem pe deplin clarificați. Nu vom comassarea și scim foarte bine pentru-ce nu o vom. Excepție fac poate numai puținele noastre comune de pe mînoasa câmpie a Ungariei între Tisa și Murăș și din bogatul comitat al Torontalului.

Imensa majoritate a Românilor îi fac comassării opoziție și credem, că în această opoziție are resoanele sale destul de puternice.

Dacă comassarea totuși s'ar face nu ne rămîne decât să ne supunem și să îngrîmăm din vreme, ca interesele noastre să fie respectate și în stadiul acesta al unei lucrări destul de complicate îndrumările d-lui avocat A. Moldovan sînt de un preț nemărginit.

Nu încapem îndoială, că în toate locurile advocații, preoții, învățătorii și toți oamenii cu scință de carte vor avè să fie conducătorii nostri, după ale lor povește vom căuta să apărăm averile noastre.

În special noi Românii de sub Podgoria Aradului ne ținem de aceia, care nu doresc comassăția. Și eată pentru-ce: Pămîntul nostru arător atît din cauza calității, cît și a situației sale camocirlose, sub promontoriul extremelor ramuri ale Carpaților, nu poate produce în fiecare an fără de a fi gnoit sau ogorit. Gnoitul însă îl întrebunțează Podgoreanul pentru vie, care îi aduce venituri neasemănate mai mari decît pămîntul arător.

Dacă pămînturile vor fi comassate, va trebui să gnoim holdele, pentru-ca să ajungem aceea ce acum facem prin mijlocul foarte ieftin al ogoririi; ear' viile ne vor rămîne fără nutreț și ajungînd în o stare de prilogire nu ne vor mai da roadele cvenite și vor fi expuse filoxerii. Pentru-că s'a dovedit, că nici una din acele vii, care sînt în stare bună nu au fost atacate de filoxeră și pînă acum cel puțin, numai viile mai mult sau mai puțin prilogite au fost atacate de această boală nimicitoare.

Comassându-se pămînturile ne vom mai lipsi de izlaz, unde ne creșc vitele, care sînt un ram de cîștig foarte important cu deosebire pentru poporul nostru. Ar fi deci cea mai mare imprudență a ne lipsi de acest ram de cîștig acum, când prin o politică economică greșită am ajuns atît de departe, încât vindem pe prețuri aproape de nimica produsele noastre agricole și când nu este nădejde, ca această stare de lucruri să se îndrepteze.

Este deci evident, că prin comassare nu putem cîștiga nimic, dar' este sigur, că noi Podgoreni vom perde foarte mult.

Care plugar practic se va învol însă să facă un lucru, care îi va aduce pierdere și stricăciune? De bunăsimă nici unul.

Și în această cestiune plugarii nostri sînt pe deplin clarificați, ei sciu ce voesc.

Dovada cea mai eclatantă despre această este, că în toată întinderea acestei Podgorii comassarea s'a făcut în o singură comună românească, unde însă au fost nise împregiurări cu totul particulare.

Să lăsăm dar' pe țerani a-și exprima în această cestiune legitima lor voință liberă și noi inteligenții să apărăm după puterile și pricepera noastră interesele lor.

Căci este chiar în interesul nostru bine înțeles, ca țerănimea să fie în stare bună, fiind soartea noastră atît de strîns legată, încât durerile unora trebuie să le resimtă și ceilalți.

Și nu se poate să uităm nici odată, că țerănimea este talpa țerii, că atît sin-guraticilor, cît și întregii țeri și chiar

statului atunci le merge bine, când în coliba țeranului este belșug și îndestulare, ear' lipsa țeranului o resimțese țeara întregă și statul.

Ear' astăzi timpurile sînt grele, multe neajunsuri ne întîmpină, multe altele ne amenință pe toți, mai cu samă însă pe țeranii acestei frumoase dar' scăpătate țeri.

„O bandă de trădători în Șemniț“.

Primim din Șemniț următoarea corespondență, care dovedește persecuțiunile, pe care trebuie să le îndure țerării nostri din partea Maghiarilor:

Șemniț, 5 Aprilie n. 1888.

Multe se întemplantă în diferitele părți locuite de Români, multe se scriu în presa română, nu fără puțin interes, — și cetitorul atent va pute trage drept conclusioni în liniamente generale, — peste tot locul de o parte lupta pentru desvotare, ear' de alta pedecile, — și prohibițiile puse în cale de agenții și adversarii neamului românesc.

Dar' ori-cît, și ori-cum vor fi înscenate acele pedeci, curentul cel sănătos învinge și trebuie să învingă cîtă vreme în fruntea aceluia se află puteri probate, puteri cu inimă și sentimente curate și sincere pentru neamul și poporul din care fac parte; ear' acele „mătăhale“ ce vreau să steie în calea aceasta, care numai cu fața ascunsă cutează să se infățîșeze înaintea curentului nostru, de-i vedem să ne facem cruce, cu un: „pe i d r a c e“ și dispar; ear' de putem pune mîna pe ei să le luăm masca de pe față, să-i arîtam la lume, și aceea credem că îi va fi în minte.

Nu este și nu poate să fie obstacol ce ar împedeca pe un popor, în care setea de cultură și de desvotare e recunoscută chiar și de străini, ba chiar de i-s'ar opune cîtăva vreme ceva presiune, aceea nu poate fi decît temporală, și aceea trebuie în fine să cedeze puterii interne, — care se va nîsu a străbate cu aceeași putere îndrăpnt, adică după axioma filosofică, că: „acțiunea produce reacțiune“ sau după mecanica explicată se mai adăog „coeficientul de fricțiune“.

Dar' scusă-mi d-le redactor, de cumva m'am abătut încîtăva dela scop, pentru care mi-am și permis a Vè cere ospitalitatea prețuitorilor coloane ale „Tribunei“; nu voiu să fac cu acest privilegiu nici pe „filosoful“ nici pe „mechanicul“, mărginindu-mă numai la nise raporturi, să țin de cuvîntă a aduce la cunoștința un. public cetitor al „Tribunei“ cele-ce au avut loc în zilele trecute în fostul oraș „Șemniț“, adî „Selmeze“, vestit pentru minele sale abundante de metal, precum și pentru academia „montană“, la care s'a anexat mai tîrziu „silvanistica“ cu nisele-i teorii și doctrine aplicate etc. căștigându-și astfel Șemnițul un loc însemnat între diferitele foculare de cultură europeană.

Durere însă, de când în noua organizațiune s'au schimbat și multe din instituțiile cele bune din trecut. Așa în locul vechei camaraderii adî a pășit infecta atmosferă a chauvinismului patriotic, și de asta au cuvinte de a se exprima mai întăiu Românii. Nu sciu cum înțelege noul organism al academiei scopul pentru care există, care de almintrelea e destul de lămurit în 1-1 și al regulamentului academiei că: . . . de a produce oameni pricepători în specialitatea montanisticii, silvanisticii, metalurgiei etc. nu însă se se considere acest palestru a lui „Silvan“ drept un cazăn al maghiarismului, în care cine intră, trebuie să se asimileze cu celelalte.

Despre asta ne-au dat dovezi eclatante prețuitorii conducători mai acum 3 ani, când erăși Românii au trebuit să îndure și să sufere atâtea neplăceri, atîta ură, atâtea diatribes din cauză, că aceia avură curajul civic de a se afirma, de a se gira ca Români. Și unde au ajuns oare compatrioții cu măsurile lor de atunci? La nimic! din contră credem, că aceia vor fi avut cel puțin ocaziune de a-și cunoaște conștii de carieră.

Evenimentele însă din săptămîna prezentă credem a fi pus pupăza pe colac.

Este vorba prin case, pe strade, prin oraș, giur etc. că aci s'a descoperit ba s'a pus chiar mîna pe „o bandă de trădători“, de agitarii daco-români, s'a aflat o societate secretă constituită pe anumite statute, avînd la spate un sprigin și stînd în serviciul nu sciu cui.

Cetitorul nepreocupat ar cugeta, că doar' ar fi vre-o mistificare ori ceva scoștură rîutăcioasă, pre când în realitate este ceva, trebuie să fie, au ține un patriot șemnițan, că s'a confiscat o ladă plină de foi antipatriotice, daco-românesci din România, s'au mai găsit scrisori rusesci . . . de dinamită încă n'au dat, dar' se speră . . . în istețimea poliției . . .

Aceste sînt dle redactor! svonurile ce circula din gură în gură prin Șemniț.

Și ca să nu fie și publicul românesc în nedumerire despre cele-ce se petrec pe aici cu mica junime română academică, că doar'

aceea i-s'ar fi eșit din sîrte și ar fi uitat de misiunea și datorințele ei Veți binevoi a lua la cunoștință prin prețuitor d-voastre organ de publicitate că:

Duminecă la 1 Aprilie n. se și prezentă întră adevăr căpitanul orașenesc cu un comisar de poliție și mai mulți poliști mai întăiu la locuința d-lui Alex. Balaș, stud. silv. III, unde în numele legii și în cale de serviciu îi finu o perchișiție domiciliară confiscându-i mai mulți fascicoli din „Revista Pădurilor“ din Bucuresci, „Convorbiri Literare“, „Economia Națională“ etc., l'au întrebat dacă nu posedă scrisori adresate sau relative la „Societatea secretă a tinerimii române“ acusat fiind ca capul aceleia. Acel domn însă îi pofli să caute și să examineze totul cu rigoare și de vor afla ceva treaba d-lor.

De aci se îndreptează comisiunea spre domiciliul d-lor: V. Berariu, M. Rancu și Aug. Berian. Din întemplant scriitorul acestor șire, mergînd tocmai atunci la acel loc, când dă să între, eată 3 poliști în „Wachparade“. Bine îmi gîndiam, ce va să dică asta frate? Dau în sus, eată la ușa odăilor altul! naiba — cugetam că n'o se se mai sfîrșească — întră în chilie: Tablou! Capitanul orașenesc, un comisar polițienesc și încă trei poliști — a naibii vizită! —

Firește îndată pricepu totul, mesele erau toate desfăcute, mobilierul întreg, cu un cuvînt, era prîstîr de „Tribune“, „Gazete“, „Luminătoare“ etc., ear' naiba, comisia nu rîșbia a le aduna. Nu vè îmbulții, că vè dau la toți — țise un camarad — și cu aceea le desăcî o lădiță, care pentru forma-i hazlie o poreclisem „strămoșească“, în care erau adunați și ordinați numerii apăruiți pînă acum. Cum vèdură aceștia lădița cu un asalt „don Quisotic“ năvăliri asupra ei și o secuestrară numai decît. Mai perchișionară în fine toate dulapurile, mesele, cuferile etc., din care mai împărtășindu-se încă cu diferite epistole private, mai cu câte o carte etc., din care formând un groaznic „corpus delicti“ cît abia îi aplicară pe spatele unui hamal, adus anume spre acel scop. Cortegiul în fine, așa îl numiram, pentru-că ne duce lada „strămoșească“, se pune în mișcare, hamalul înaintea poliștii după el, comisarul etc., pe căpitan în sfîrșit ne permisem al întreba ce e ca vè să dică asta? cu ce scop? la a cui insinuire? țise că ne răspunde sincer, că: „sîntem sub acuză antipatriotică, și că figurăm ca agitarii naționale (nemzetiségi izgatók)“. Bine d-le, îi țiserăm, de acolo te vèi pute convinge.

Noi însă liniștiți în interiorul nostru, că are să se facă lumină și erăși ei s'or da de gol, fiind trași pe sfoară ear' de un pretins „nepot de al lui Traian“, care mîncându-și omnia de preste tot locul, ca țiganul pas-cile, fireșce invidios pe unii dintre noi de armonia ce există reciproc între vre-o cîtăva și ca să-și cîștige și unele merite patriotice, află de bine să ne denunțe la direcțiune sau primo loco la juriul academic, că noi avem o societate secretă, convenim des laolaltă, sîntem în corespondență ori legături cu cei din România, și mai scim noi cîte poate scorni un atare caracter rîutacios, căci, veți Doamne, se exprimă mai țilele trecute eroul nostru, că el din pricina naționalismului său celui mare(?) petrece al 4-lea an la academie și poate și al 5-lea(?) măcar, aferim nepoate! nu sciu de i-ai găsit soț, poate prin Pesta și Cluj, dar' și aceia of! Doamne, ce departe stau de d-lui! Cu un cuvînt prevedință divină, care a condus atîția secolii genial naționali române, dacă din întemplant a produs astfel de ființă în vestita țeară a lui Dragoș, o va slăbi-o în viitor. Sapienți sat.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Maiestatea Sa Monarchul nostru petrece de prezent în Viena. Starea sănătății M. S. e nealterată.

Archieerii nostri gr-cat. distinși. Patriarcul de Roma, Papa Leo XIII. i-a numit pe episcopii nostri gr-cat. Mihail Pavel, din Oradea-mare, Victor Mihali din Lugos și Ioan Szabó din Gherla, de adlați ai sfîntului scaun papal.

Numiri. Ministrul de finace a numit pe oficialul de dare Alexandra Hallegyi de controlor la oficiul de dare din Chișineu. — Ministrul de justiție a înțarît definitiv în posturile lor de pînă acum pe scriitorii: Simeon Pap dela institutul co-reccional din Cluj și Ladislau Amberger dela temnițele din Gherla. — Presidentialul tribunalului reg. din Zălau a numit pe iuristul absolvent Ioan Nyikos de practican în drept cu diurn la judec. cerc. din Tășnad.

Statute aprobate. Ministrul de interne a provăcut cu clausula de aprobare statutele reuniunii române de lectură din Cămpeni „Concordia“.

Camera advocațială din Arad aduce la cunoștință, că advocatul Manuil Missies

s'a primit continuativ în lista aceleiași camere, cu reședința în Pecica.

Convocarea glosașilor. Ministrul de comunicațiune, după o înțelegere luată cu ministrul de honveți, a dat ordinațiuni pentru o eventuală convocare a glosașilor. În urma acestei ordinațiuni, glosași care vor fi convo-cați ori concediați din serviciu, vor primi o blanchetă, cu care vor pute călători gratuit. Astfel fiecare comună rurală ori urbană va primi 20 de blanchete, sau bilete de liber parcurs. Comunele urbane regesci vor primi 30 de blanchete. Se înțelege, că aceste bilete sînt valabile numai pentru o eventuală convocare a glosașilor.

Ministrul unguresc de finace face cunoscut printr'o cerculară, că în înțelegere cu ministrul de agricultură, industrie și comerț, precum și cu ministrul comun de rîs-boiu, oficial vamal secundar dela Poiana-sărătă s'a înșirat între acele oficii vamale, prin care e permis exportul de cai nerestrîns.

Rectificare. Sîntem rugați a îndrepta o greșală de tipar, ce s'a străcurat în N-rul 69 al „Tribunei“, și anume, că nu d-nul Emil Doctor e numit de medic al „Societății Sf. Gheorghe“, ci dl Dr. Emanuel Doctor.

Defraudare. Un ampioiat subaltern al primăriei din Budapesta, un anume Geiza Kaszap, a fost dat în judecată, pentru-că în timp de mai mulți ani a defraudat o sumă de 6000 fl. din banii încuși pentru cassa primăriei.

Șese persoane omorite. Un locuitor din Szerb-Klari, de lîngă Timișoara, care stătuse închis 20 de ani pentru-că a ucis pe munăsa, fiind eliberat acum cîteva țile s'a întors în satul lui și s'a dus deadeptul la casa judecatorului, asupra căreia a sloboșit un glonț de revolver. Judecătorul n'a fost atins, dar' soția lui a fost lovită în cap și a căcut moartă pe loc. Dela judecător ucoșagul s'a dus la cancelaria notarului și întrebînd de acesta că unde este, i-s'a spus că plecat în călătorie. Criminalul a tras atunci un glonț asupra vice-notarului, care fiind lovit în pîn-tețe și-a dat sufletul preste un cîș. Dînd să fuță, grădinarul cășii îi eși înainte; el îl ucise și pe acesta. Pe drum sloboșii trei gloante asupra a doi trecători, pe care îi doborî la pămînt și intră în casa lui. Când apără aci preste un pătrar de oră judecătorul Cseley cu gendarmii ca să prindă pe criminal, a găsit pe femeia lui, cu capul crotat în mai multe părți, moartă în mijlocul cășii, ear' ucoșagul se făcuse nevăcut.

La Pesta a ploat așa mult mai alaltă-țeri încât stradele semănau a riuri și apa a pătruns prin pivniți și locuințe.

Profesorul de universitate Leitgeb din Graz, s'a sinucis cu un glonț de revolver.

Papa Leo XIII. a dăruit școlii de propagandă 500.000 de lei.

Un exemplu de imitat. Acum cîteva țile a murit Nisard, bêtărul doctor și ilustratorul literaturii latine, decan al academiei franceze. Alaltăieri s'a deschis testamentul său, care se sfîrșese cum urmează: „Doresc ca nici o deputațiune a corpurilor academice, la care am avut onoarea de a aparține, să nu urmeze rămășițele mele pămîntesci. Să nu fie chemată nici o exortă militară; nici un discurs să nu fie pronunțat pe momîntul meu. Toate acestea sînt fără îndoială obiceiuri respectate, dar' o lungă experiență m'a făcut să cunosc, că persoanele chemate la înțropăciune simțese o incomodare mult mai mare decît onorearea ce voesc să o facă mortului. „Așadar“, doresc ca adevărații mei amici și rudele mele să-mi dică ultimul adio, nu din gură, dar' din inimă.“ Pe cît se vede, Nisard a studiat nu numai limbile și pe autorii morți, dar' și pe cei vii.

Coloarea cerului.

Cînd lumina este trimisă prin atmosferă, o parte dintr'însa se reflectează în toate părțile; tot așa se întemplantă și cu lumina, care a fost deja reflectată de alte corpuri. Aceste reflexiuni înmulțite dau nascere luminii difuze care ne luminează în timpul zilei, chiar în lipsa unor rațe directe ale soarelui. Dacă atmosfera nu ar exista, ori-ce n'ar primi aceste rațe directe sau reflectate ar fi în întunecare complet; s'ar vedè stelele și plantele în mijlocul zilei. Am trece brusc dela țilă la noapte și viceversa. N'am avè nici auroarele nici crepusculele.

Aridicându-ne cu balonul sau urcându-ne pe un munte înalt, ne putem face idee de aceste efecte. Albastru cerului devine din ce în ce mai întunecos; se vedè stelele strălucitoare cu ochiul liber. Pentru observatorul așezat în regiunile inferioare atmosfera aruncă pe toată bolta cerească un val luminos, care ascunde aceste stele, dacă nu se servese cu telescopul, ale cărui sticle au de efect să micșoreze strălucirea generală a cerului, concentrînd tot deodată pe aceea a stelelor.

Profesorul Tyndall a comunicat revistei „Forum“, din New-York un important studiu asupra colorațiunii cerului și asupra cauzei acestei colorațiuni albastre.

Eminentul fizic observă mai întăiu, că dacă se disolvă mastic de gumă în unele proporții de alcool, și dacă se proiectează soluțiunea în apă curată, care e amestecată repede

cu o vergea de sticlă, se obține atunci o cantitate de particule de mastic de o micșorime extremă, în suspensiune în apă; și această apă, dacă este examinată în fața unui fund închis violet sau negru, de exemplu, ea apare absolut albastră. Tot asemenea se întâmplă cu laptele amestecat cu apă sau cu acela, care este de sine foarte subțire.

Pentru producerea unui astfel de cere artificială apă nu este indispensabilă. Se poate dobândi amestecând cu aerul particule de materie destul de divizate: de exemplu, întrebându-l compuși chimici, ale căror elemente se dizolvă sub acțiunea uneia dintre undulațiunile luminoase. Un mare număr de lichide dau vapori care se amestecă cu aerul și supuse la acțiunea unei rađe solare sau electrice se descompun și elementele, care rezultă din această descompunere rămân în suspensiune în stare de particule solide sau lichide în această rađa chiar. Luând dar' nisece astfel de vapori amestecându-i cu aer și făcând să treacă prin această amestecătură o rađa solară, avem îndeplinită condițiunea ce căutăm, ca o cantitate de aer să conțină particule foarte mici de corpuri solide sau lichide: vom pute prin urmare să repetăm o experiență, care se ne deee același rezultat cu acela, pe care ni l-a dat apa care conține într'nsa particule de mastic.

Cum se face că apare colorațiunea albastră?

Pentru a ne da samă de modul cum se produce această colorațiune, se ne aducem mai întâiu aminte, că lumina albă este compusă din mai multe rađe de lumină, pe care ni le arată spectrul solar. Trebuie să ne mai amintim, că lumina este o undulațiune și că diferitele rađe ale spectrului sânt nisece undulațiuni deosebite în ce privește mărimea lor. Dacă acum observăm de pe țerm suprafața mării, ne vom convinge lesne, că o peatră mică va opri și va reflecta o mai mare parte dintr'o undă mică a apei decât dintr'o undă mare. Deci diferitele undulațiuni, care dau lumina albă, undulațiuni deosebite prin mărimea lor, când trec prin aer încercat cu particule foarte mici, vor fi împedecate în mod neegal: aceste particule, deși împedecă toate undulațiuniile, vor exercita o acțiune mai însemnată asupra undulațiuniilor celor mai slabe. Lumina reflectată de aceste particule ne va da așa dar' mai mult nisecațiunea, care corespunde la undulațiuniile cele mai slabe. Senzațiunea care corespunde la undulațiuniile cele mai slabe fiind cea albastră, lumina ce ne vine la ochi după-ce a fost reflectată prin atmosferă ne dă senzațiunea mai mult de albastru.

Această teorie se potrivește foarte bine cu ceea-ce observăm pe firmament. Cerul într'adevăr este albastru, dar' albastrul lui nu este albastru curat: dacă-l examinăm la spectroscop găsim într'nsul toate colorile spectrului, colorii în care aci albastrul este numai predominant. Căci, cum am spus, toate undele luminoase sânt reflectate de particulele din aer, dar' undele albastrului sânt mai mult reflectate.

De asemenea, cerul este mai puțin albastru înspre marginile orizontului, această slăbire a colorii albastre rezultând din aceea că particulele cele mai mici rămân în suspensiune în stratele inferioare ale aerului. Dacă atmosfera întreagă, împreună cu particulele pe care le ține în suspensiune ar dispăre, cerul ar fi negru de tot, și pe acest fund negru am vedé strălucind stelele, care n'ar mai scânteia, căci scânteierea este un fenomen produs de atmosferă. Că cerul ar păre negru este lesne de înțeles: dacă vedem colorațiunea albastră a cerului cauza este, că din diferite părți primim rađe de lumină reflectate de particulele din aer; dacă n'am primi asemenea rađe, n'am vedé nimic, prin urmare am vedé negru. Această ipotesă se vede într'nsa realizându-se când ne urcăm pe un munte înalt: cu cât ne ridicăm mai sus, cu atât cerul pare mai înteneat, pentru-că particulele în suspensiune sânt mai rari și mai mici, cu atât primim prin urmare rađe reflectate mai puține și în aceste o mai mică proporție din acele care se facă mai alb albastrul, pentru-că cele albastre sânt reflectate într'o proporție mai mare cu cât particulele sânt mai mici.

În fine, prezența acestor particule explică splendorile răsăritului și apusul soarelui. Rađe solare traversează într'adevăr o mai mare grosime de atmosferă când vin dela marginile orizontului, și de altă parte, înălțase atunci în calea lor particule mai scurte ale spectrului, — acele care produc violetul și albastrul, — fiind oprite în mai mare proporțiune de aceste obstacole, lumina care ne vine este mai bogată în undulațiuni lungi, — acele care produc roșul.

Cum se vede din această expunere, Tyndall nu crede că colorațiunea cerului este dată de chiar particulele din care e compus aerul, ci din cauza acelor care sânt ținute în suspensiune.

„Rom. Lib.“

VARIETĂȚI.

(Sinuciderea unei ciudate domnișoare.) Domnișoara Clio Lazzaretti, care a jucat un rol așa de însemnat într'o renumită dramă și într'un proces vestit, căci în timpul desbaterilor s'a înamorat la nebunie de acusat și n'a putut să-l uite decât cu mare greutate după-ce curtea îl condamnă la muncă silnică pe viață, domnișoara aceasta s'a sinucis.

Puțin timp după proces avocatul din Reggio Emilia se înamoră înfocat de tinăra și blonda Lazzaretti, care la rându-i îi răspunse cu o iubire mai învâpăiată decât aceea, care o avusese pentru ucigaș. Avocatul îi închiră o casă și trăi cu ea câțva timp, promițându-i, că o va lua de soție. Patru zile încă mai trebuiau până la ziua nunții, fiind toate actele scoase și în regulă, când domnișoara Lazzaretti primi o scrisoare din partea avocatului, în care acesta îi făcea cunoscut, că tatăl seu, opunându-se cu înverșunare la căsătoria aceasta, trebuie să-l asculte și o rugă să-l uite.

D-soara Lazzaretti își procură atunci trei doze de morfina și le înghiți.

Cum fu înscințat avocatul despre fapta aceasta, alergă la dinsa și o găsi într'un fel de amețeală. Totuși ea îl recunoscu și luându-i mâna o strinse făcând: „Cu morfina nu sufer de loc“. Abia pronunță aceste cuvinte și cădu fără simțiri.

Toate ajutoarele date de medici au fost nefolosoare, căci Luni seara nenorocita a murit.

Așa se sfârși această nenorocită d-soară, care făcuse lumea să vorbească așa mult de dinsa.

Dare de samă

despre rezultatul bănesc al balului arangiat în folosul „Reuniunii femeilor române din Oravița“ la 2/14 Februarie 1888 în sala dela „Coroana Ungariei.“ Au intrat:

(Urmare și fine.) Din Timișoara dela dl Em. Ungurean 3 fl. Din Budapesta dela d-nii: Antoniu, Alexandru și Eugen Mocsonyi câte 3 fl.; dl V. Babeș 2 fl. Nu ni s'au înapoiat listele cu Nrii 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 13, 16, 19, 22, 23, 24, 27, 31, 32, 33, 37. Suma ce a încurs din colecte face 288 fl. 52 cr. II Din bilete vândute au încurs 192 fl. — „ Venitul total 480 fl. 52 cr. Din care sumă detragând spesele de 67 fl. 77 cr. Se arată un venit curat de 412 fl. 75 cr. 400 de fl. s'au depus spre fructificare la institutul de economie „Timișana“ „Reuniunea femeilor române din Oravița, mulțumesc tuturor contribuitorilor pentru binevoitorul sprigin. Cu deosebire mulțumim domnului Milețici (Taica Buti), proprietarul otelului „Coroana Ungariei“, care cu dărmăcia-i cunoscută ne-a pus grațias la dispoziție sala, și ne-a dat totuși înlesnirea pentru decorarea ei. Din ședința comitetului prov. al „Reuniunii femeilor rom.“ ținută în Oravița 20 Martie 1888.

Livia Vuia, cassieră.

POSTA ULTIMĂ.

Berlin, 8 Aprilie n. Situația e neschimbată. Nici la planul de căsătorie nu s'a renunțat, — nici Bismarck nu a cedat.

Berlin, 8 Aprilie n. „National Zeitung“ susține, că părechia împărătească a renunțat la proiectul de căsătorie al prințului de Battenberg cu princessa Victoria.

București, 8 Aprilie n. Guvernul intenționează dizolvarea camerei, dar' încă nu poate hotărâ timpul dizolvării.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Dublin, 9 Aprilie n. Încercările, de a fi în meetingurile oprite, au produs în mai multe locuri conflicte cu poliția și miliția. În Longrea poliția a rănit treizeci persoane.

Paris, 9 Aprilie n. În Péri-gueux este asigurată alegerea lui Boulanger. Alegerea lui Boulanger se întâmplă cu totul pe neașteptate; el va refusa, deoarece- ce nu voese să reprezente decât departamentul Nord.

Bibliografie.

„Amicul Familiei“, țiar beletristic și enciclopedic-literar, cu ilustrațiuni. Apare de două ori pe lună în Gherla. Anul XII, Nrul 7. Cuprinde: Județul, roman de Th. Alexi. — Din miseriile sociale, nouă de Paulina C. I. Rovinar. — Face-și luna . . . , poesie de George Simu. — Strada Carmen Sylva roman de Th. Alexi. — Glasul dorurilor dulci, poesie de Vasile B. Muntescul. — Călătoria împregiurul pământului în 80 de zile, comedie de Jules Verne și A d'Ennery. Traiul vântorese, poesie de Constantin Morar. — Diverse. — Ilustrațiuni: natura în renaștere.

„Familia“. Apare odată pe săptămână în Oradea-mare. Anul XXIV, Nr. 13. Cuprinde: Liniște, poesie de Alexandru Vlăduță. — O frunză n'vânt, nouă de Carmen Sylva. — Istoria Bănatului-Timișan. Dela 1552 până la 1786. De V. Grozescu. — Nunta lui Fingar, comedie în 3 acte de Beaumarchais, traducere de N. A. Bogdan. — „Musa Română“ a domnului Iacob Murășianu, de Arion. — Scrisoare din Iași, de Morna. — Academia română. Sesiunea generală din 1888. — Moștenitorul de tron al Germaniei, cu ilustrațiuni. — Literatură și artă. — Teatru și musică. — Ce e nou?

„Musa română.“ Foaie musicală și literară. Apare odată pe lună în Blaj. Anul I. Nrul 3. Cuprinde, în partea literară: Ceva despre musică, de Iacob Murășianu. — Cucuruz cu frunza'n sus, poesie populară. — Doină, de Traian H. Pop. — Notițe din străinătate. — Varietăți. — Literatură. — În partea musicală: Ardeleanca, improvizatie de I. Murășianu. — Cucuruz cu frunza'n sus, de I. Murășianu. — Îngerul a strigat, irmos. — Departe clopotul răsuna, poesie de I. Nenițescu, cântec pentru voce cu acompaniament de pian, de I. Murășianu.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitațiuni: — 2 Iulie st. n. a. c. imobilele lui Ioan Hallai de către tribun. reg. din Chichindamare în comuna Saian; — 1 Maiu st. n. a. c. imobilele lui Nicolau Formaty de către judecătoria regească din Verșeț.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile: — la rēmasul după Anica Ficiur la tribunalul reg. în Zilēu; — la rēmasul după Mihail F. Szántó la tribunalul reg. în Bichis-Giula; — la rēmasul după Ester Solyom născ. Bodor la tribunalul reg. în Murēș-Oșorheiu; — la rēmasul după Petru Emrich la tribunalul reg. în Cluj.

Concursuri în provincia:

— Contra frații Beer în Murēș-Oșorheiu. Conc. cms. Nicolau Horvath; mass. crt. Ioan Dăjbukăt. Term. de îns. 24 Aprilie; procd. de licit. 8 Maiu st. n. — Contra Leopold Fuchs în Muncaci. Conc. cms. Marcel Dessewfy; mass. crt. Ludovic Ferenczy. Term. de îns. 24 Maiu; procd. de licit. 5 Iunie st. n.

Posturi vacante:

— Un post de conducător clasa a III-a la cărțile funduare în Murēș-Oșorheiu cu salariu de 800 fl. și 200 fl. bani de curat. — A se adresa până în 21 Aprilie st. n. a. c. la autoritățile competente. — Un post de scriitor la judecătoria reg. în Fulek cu salariu de 500 fl. și 100 fl. bani de curat. — A se adresa până în 5 Maiu st. n. a. c. la autoritățile competente.

LOTERIE.

Tragera din 7 Aprilie st. n. Budapesta: 82 55 66 41 43.

Buletin meteorologic.

Table with 5 columns: Observată, Diferența după profunz, Temperatura după Celsius, Maximal și minimul de temperatură, Direcția vântului. Row 1: 721.5, +1.4, +4.5, +7.3 +4.0, SV.

Din țeară, 31 Martie, 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria. Rows include Sătmăr, Oradea-mare, Cluj, Orșova, Timișoara, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu.

La 9 Aprilie n. Hotel „Neurivier“. F. Goos, medic de regiment din Mediaș. Sigismund Băgya, Iuliu Kopha, solgăbiru. R. Lindenberg, jurnalist din Viena. Ester Wagner, hoteler din Piski. Francis Rosnyád, solgăbiru din Reghinul-săsece. M. Sonnenfeld, I. Durr, S. Wende, comercianți din Viena. V. Herzeg, E. Wessely, Weinberger, I. Stupe, F. Fried, M. Bohaty, comercianți din Budapesta. Dr. Nathan din Alba-Iulia. Bela Victor. F. Binder, solgăbiru din Sebeșul-săsece. Dr. Victor Elekes, preot din Alba-Iulia. Falk, econom. Heinrich Arenz, comerciant din Viena. Hotel „Împăratul Romanilor“. G. Kispl, oficiant din Sighisoara. Hotel „Habermann“. Eduard Peinett și soția sa, comerciant.

Prețul mărfurilor.

Piața din Mediaș, 5 Aprilie. Grâu hectolitru fl. 5.— până fl. 5.50; grâu mestecat fl. 4.20 până fl. 4.60; sēcara fl. 3.50 până fl. 3.70; orșul fl. — până fl. —; ovēsul fl. 2.— până fl. 2.10; cucuruzul fl. 3.80 până fl. 4.10; semința de cânepă fl. 3.— până fl. 3.50; crumpelul fl. 1.50 până fl. 2.—; mēaiul hectolitru fl. — până fl. 1.—; mazerea fl. 5.— până fl. 5.25; fasolea fl. — până fl. 6.20; linteoa fl. — până fl. —; chiminul (șēcāreana) fl. — până fl. 40.—; sēu brut 100 kilogrami fl. 18.— până fl. 22.—; lumini de sēu vērșate fl. — până fl. 40.—; unsorea de porc fl. 65.— până fl. 70.—; slāmina fl. 50.— până fl. 55.—; cânepa fl. 88.— până fl. 40.—; fēnul fl. 2.20 până fl. 2.50; sēpūlul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 30.—; spirtul gradul 9 cr.; carnea de vită chilo 28 până 32 cr.; carnea de vițel 24 până 32 cr.; carnea de porc 48 cr.

Piața din Arad, 6 Aprilie. (Oficial.) Semințe: grâu curat greu 6 fl. 30 cr.; mijlociu 6 fl. — cr.; curat, mai ușor 5 fl. 81 cr.; de mijloc 5 fl. 50 cr.; orșul greu 5 fl. — cr.; mijlociu 4 fl. 80 cr.; ovēs greu 5 fl. — cr.; mijlociu 4 fl. 80 cr.; cucuruz 5 fl. 20 cr. pentru 100 chilo.

Făină: cea mai fină Nr. 0 17 fl. — cr.; fină I 15 fl. 50 cr.; Nr. 2 14 fl. — cr.; albă, de pāne 13 fl. — cr.; neagră, de pāne 9 fl. 50 cr.; de sēcară 11 fl. 50 cr.; pāsāt de grāu curat 17 fl. — cr.; arpācēs 15 fl. 50 cr.

Leguminoase: mazere 24 fl. — cr.; bob 8 fl. 50 cr.; linte 26 fl. — cr.; malaiu 11 fl. 50 cr.; cartofi 4 fl. 20 cr. per m. m.

Fēn: în sarcini, de cel mai bun 4 fl. 50 cr.; mijlociu 4 fl. 20 cr.; negat, cel mai bun 4 fl. 20 cr.; mijlociu 4 fl. — cr. per cent. m.

Pae de pat: cele mai bune 2 fl. 20 cr.; mijlocii 2 fl. — cr. per cent. m.

Pae de nutreț: bune 2 fl. 20 cr.; mijlocii 2 fl. — cr. per cent. m.

Pae de așternut: bune 1 fl. 20 cr.; mijlocii — fl. — cr. per cent. m.

Lemne: de goron 3 fl. — cr.; de fag 3 fl. — cr.; de ulm 3 fl. — cr.; de brad 1 fl. 80 cr. per cent. m.

Carne de vită: 52 cr.; vītural fl. 4.90—5.—. Meiu fl. 5.40—5.50. Spirt, comun per 10,000 lire fl. 25.50—26.—. Spirt rafinat per 10,000 lire fl. 26.50—27.—.

Diferite: spirt de vin 60 cr.; lapte 12 cr.; vin alb vechiu — cr.; vin alb nou 20 cr.; roșu vechiu 60 cr.; roșu nou 40 cr.; oțet — cr.; vinars (silvoriu) — cr.; bere 28 cr. litra.

Legume: chel 14 cr.; călăraie 12 cr.; sēcle 10 cr.; morevoi 12 cr.; ceapă 10 cr.; aiu (usturoiu) 18 cr.; țeler 16 cr.; pătrunjel 12 cr.; păstārnac 12 cr.; verșeturi de supă 12 cr.; un o 3 cr.; pipēr, un chilo 1 fl. 40 cr.; paprică 1 fl. 60 cr.; pāradāise — cr.; salate 5 cr.; 100 pepeni — cr.

Piața din Timișoara, 7 Aprilie. Prețurile cerealelor computeate după mēa metrică. Grâu fl. 6.30—6.35. Sēcară fl. 4.80—4.90. Orș fl. 5.—5.20. Ovēs mercantil fl. 4.60—4.70. Ovēs vītural fl. 4.90—5.—. Meiu fl. 5.40—5.50. Spirt, comun per 10,000 lire fl. 25.50—26.—. Spirt rafinat per 10,000 lire fl. 26.50—27.—.

Tērgul de rāmători în Steinbruch. În 7 Aprilie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 52.— cr. până 54.— cr. unguresci grei, țineri 56.— cr. până 56 1/2 cr., de mijloc 55.— cr. până 55 1/2 cr. usori 52.— cr. până 54.— cr., marfă țērānească, grea 52.— cr. până 54.— cr., de mijloc 52.— cr. până 54.— cr., usorā 52.— cr. până 53.— cr., romānesci de Bakony, grei 56.— cr. până 56 1/2 cr., transito de mijloc 55 1/2 cr. până 56.— cr., transito usori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 51.— cr. până 52.— cr., transito de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., transito usori 50.— cr. până 51.— cr., ingrāșati cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpēniți la gară.

La Nrul 28 și 66 ex. 1888.

Publicare de licitațiune.

Conform concludului onoratului comitet al „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român“, luat în ședința din 30 Ianuarie a. c. la Nrul 28, și în ședința din 28 Martie a. c. la Nrul 66 în afacerea lāsāmētului după Avram Iancu, spre a se pune casa aparținētoare de acest lāsāmēt în stare de locuit, pentru executarea lucrărilor și reparaturilor necesare se excrie licitațiune minuendă pe 29 Aprilie 1888 la 10 oare a. m. în cancelaria directorului despărțēmētului al VII-lea, dl adv. Gerasim Candrea, în Cāmpeni.

Ca basă a licitațiunii va servi preliminarul de spese în suma de 317 fl. v. a. plus lucrările din punctul I. pos. II. ale condițiunilor de licitațiune.

Se provoacă aceia, care voese a lua această întreprindere, a se presenta la termenul pus în cancelaria dlui avocat Gerasim Candrea, în Cāmpeni, și a se insinua comisiunii de licitare.

Condițiunile de licitațiune se pot vedé în cancelaria dlui avocat Gerasim Candrea, în Cāmpeni.

Se aduce totodată la cunoscința întreprindētorilor, că se primesc și oferte, care sânt de a se face conform punctului X. din condițiunile de licitațiune, și care sânt de a se subșterne înainte de a se începe licitațiunea la președintele comisiunii licitātoare.

Ofertele întārgiate sau necorēspunđetoare punctului X. al condițiunilor de licitațiune nu se vor considera.

Sibiu, în 28 Martie 1888.

Basiliu P. Harșianu, avocat.

[574] 1

Bursa de mărfuri din Budapesta 7 dela Aprilie 1888.

Table with multiple columns: Săminte, Prețul per 100 chilogr., Calitatea per hect., etc. Rows include Grâu, Sēcară, Orș, Ovēs, Cucuruz, Hrișcă, etc.

Cursul pieții din Sibiu.

din 9 Aprilie st. n. 1888. Hārtie monetă romānă . . . Cump. 8.45 vënd. 8.50 Lire turcesci . . . . . 11.20 „ 11.25 Imperiali . . . . . 10.20 „ 10.25 Ruble rusesci . . . . . 1.03 „ 1.05

Bursa de Budapesta

Table with 2 columns: Rentă de aur ung. 6%, Impurumul căilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena

Table with 2 columns: Rentă de aur ung. 6%, „ hārtie 4%, 5%, Impurumul căilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de București.

Table with 2 columns: 7 Aprilie — 4 oare p. m., Casa, Rentă romānă amort. 5%, Oblig. de Stat. C. F. R. 6%, etc.

Redactor responsabil: Adrian Cașolțanu.

Banca generală de asigurare mutuală „Transilvania“.

A XIX-a adunare generală ordinară

va avè loc Duninecă, în 22 Aprilie st. n. a. c. la 3 oare după prânț în casa proprie a institutului. (Strada Cisanădiei Nr. 5.)

Obiecte de pertractare sânt:

- 1. Darea de samă despre afacerile anului 1887. 2. Raportul comitetului de supraveghiere. 3. Întregirea consiliului administrativ. 4. Propuneri incurse.

Sibiu, în 20 Martie 1888.

[572] 2-3

Comitetul administrativ.

Chiar acum a eșit de sub tipar.

Cuvântări bisericesci

la toate sărbătorile de preste an de

Ioan P. Papiu.

Un volum de preste 24 coale 8° mare, papir fin.

Numele dlui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai recomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a-i aprețuț scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa — având o notiță istorică la fiecare sărbătoare, — care arată timpul întroducerii, fazele prin care a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare.

Prețul unui exemplar cu porto francat e 2 fl. v. a. sau 5 franci — lei n. plățibili și în bilete de bancă ori marce postale.

A se adresa la editura opului

Cancelaria Negruțiu

în Gherla. — Sz-Ujvár.

[568] 4

Irevocabil.

Prospect.

Numai 6 zile.

Cort uriaș anglo-american

Cercul L. Born.

Miercuri, în 11 Aprilie n. 1888, seara, precis la 7 oare:

la iluminare grandioasă

mare reprezentațiune de gală

pe terenul artei călăritului, dresurei de cai, gimnasticeii, baletului etc. etc. Societatea constă din circa 90 persoane, staulul conține 60 de cai de cea mai nobilă rasă.

Se vor produce persoane destoinice, de primul rang în aceasta artă.

Între multe altele:

Jokey-ul femeiesc

Signora Adela Rossi (dela circul Hengles din Londra) în admirabilele ei produceri pe cal fără șea.

Signora Clotilda Rossi (dela circul Hengles în Londra) ca o neîntrecută sălțătoare pe funie și călăreață.

Miss Emmy Stoadley (dela circul Royal din Hong-Kong în China) în îndrăznețele și admirabilele ei produceri pe cal, cu și fără șea.

Miss Grace Edwards (dela circul d'Hives în Paris) o distinsă voltigensă pe cal fără șea.

Grand pas des deux

de Signora Adela și Clotilda Rossi.

NB. Acest fel de călărit până acum nu s'a mai vădut.

Miss Zahra (dela circul Gran din Glasgow în Scoția) în eminența sa producțiune ca Jonglensă.

Mdlle K. Ghica (dela Hipodromul din Paris) distinsă elevă în arta călăritului.

Piesele musicale se cântă de capela noastră proprie.

Joi, în 12 Aprilie 1888, la două oare după ameați va avè loc

o mare preumblare de paradă

cu toți caii, elefanții, dromedarii, cămilele, etc. dimpreună cu întreg personalul artistelor costumat.

Prețurile locurilor: Scaune (numerisate): 1 fl. 50 cr. Locul I.: 1 fl. Locul II.: 60 cr. Locul din urmă: 30 cr. Copii sub 10 ani și soldații dela sergenți în jos plătesc prețul numai jumătate pe locul I, II și din urmă.

Pentru sciință! Din cauza speratei dispozițiuni de călătorie mai departe nu se va da nici măcar o reprezentațiune mai mult, decât acele care vor fi anunțate pe placate

[570] 4-4

Louis Born, directorul și proprietarul cercului.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1887.

Table with multiple columns showing train routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.) and fares for various stations like Viena, Brașov, Sibiu, etc.

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.